

:: Predstavujeme Základnú školu

Čokoľvek sa v škole robí, nech slúži a napomáha budúcemu životu.“ / J. A. Komenský. (str. 2)

Jarná brigáda 23. apríl 2022

:: Rómske osady a legálna výstavba

Slovensko je vo svete známe fenoménom početných rómskych osád.. (str. 4)

:: Peniaze v podobe komu- nálneho odpadu

Obec vykonala audit hospodárenia s komunálnym odpadom. (str. 5)

Bačkovík

OBECNÉ NOVINY

1/
2022

1/2022

OBECNÝ ÚRAD BAČKOVÍK | TEL. 0904 848 904 | E-MAIL: OBECNE.NOVINY@BACKOVIK.SK | OBECNÝ SPRAVODAJCA JE VYDÁVANÝ OBČASNE.

„Cítíme sa v Bačkovíku dobro, je tu pokoj a ticho.“

Vyučovanie Anglického jazyka na Základnej škole Bačkovík

Obyvatelka obce opisuje atmosféru očami novousadlíka.

Pravdou je, že sme s manželom ani netušili, že obec s názvom Bačkovík vôbec existuje. Zistila som to úplnou náhodou. Stalo sa to počas jedného povinného stretnutia na úrade práce v Košiciach, kam som po skončení vysokej školy zavítala. Keď som vošla do miestnosti, kde ma čakala pani úradníčka, bol tam ešte jeden pán, s ktorým sa rozprávala. Navrhovala mu prácu v Košiciach, ale on tvrdil, že sa mu nechce dochádzať,

lebo býva ďaleko, až v Bačkovíku. (tohto pána som tu doteraz nestretla, aby som sa mu mohla poďakovať, že ma s Bačkovíkom zoznámil)

Keďže sme (vtedy ešte) s priateľom akurát hľadali vhodný pozemok, kde by sme si mohli postaviť dom, ihneď som vytiahla mobil a začala googliť, kde ten Bačkovík asi je...Príjemne ma potešilo zistenie, že je to len 22 kilometrov od Košíc a pre nás ideálnym smerom. Hneď ako som prišla z úradu práce domov, našla som 3 pozemky za primerané ceny, ktoré boli na predaj. Volala som do realitnej kancelárie a hneď na druhý deň sme mali dohodnutú obhliadku dvoch pozemkov.

Keď sme videli rovinatý pozemok s krásnou rozlohou a niekoľkými ovocnými stromami, hneď sme vedeli, že je to presne to miesto, kde sa nám bude dobre žiť. A veru sme sa nemýlili. Síce sme tu minulý rok strávili len svoje druhé Vianoce, sme tu šťastní a cítíme sa akoby sme tu žili už oveľa dlhšie.

Chýba mi obchod s potravinami, ale aj telocvičňa či ihrisko

Absenciu obchodu pociťujem najmä vtedy, keď sa rozhodnem upiecť koláč a zistím, že mi práve 1 ingrediencia na jeho upečenie chýba. Keďže taká vážna vec ako pečenie

koláča nepočká, hybaj do auta a do najbližších otvorených potravín v Bidovciach. Ťažko som to znášala aj v lete, keď som dostala chuť na nanuk a musela kvôli nemu zakaždým „vycestovať“ 8 km, a kým som prišla domov, bol už skoro úplne roztečený.

V obci mi chýba detské ihrisko. Možno ani nie tak mne, ako deťom, ktoré tu bývajú či chodia v lete na prázdniny a raz bude možno chýbať aj mojej dcére. Áno, máme priestor na to, aby sme si na záhrade postavili vlastné ihrisko, ale to situáciu úplne nevyrieši. Obecné detské ihrisko by bolo miestom, kde sa môžu deti spolu hrať, a pritom sa veľa naučiť a už od malička

Úvodom

Pred pár mesiacmi sme požiadali Transparency International o neformálne zhodnotenie doposiaľ vydaných obecných novín. Dostali sme podnetné pripomienky. Medzi riadkami ale zaznievalo jasné poslanstvo. Obecné noviny neslúžia starostovi, ale verejnej diskusii obyvateľov. Je potrebné, aby do nich obyvatelia písali. Otázkou pre mnohých bude: „O čom písať?“ Sformulovali sme vlastnú odpoveď: Je potrebné písať o tom, o čom potrebujeme spolu hovoriť. Noviny majú rozprúdiť diskusiu. Doma pri stole alebo pri čakaní na pojazdnú predajňu pečiva. Rôzni autori prinesú odlišný pohľad na vec a riešenie problému. Spomínam na Domino Fórum, v ktorom som v mladosti vedľa seba nachádzal články konzervatívne a liberálne. Naša obec je pestrá a pohľady na problémy sú často kontrastné. Potrebujeme hovoriť (a písať) o probléme, ktoré medzi nami „roztáčajú“ odstredivé sily. Potrebujeme sa počúvať. Potrebujeme si rozumieť. Prajem novovzniknutej redakčnej rade veľa nápadov do tvorenia novín a povzbudzujem vás všetkých k písaniu o témach, o ktorých potrebujeme hovoriť. Pri čítaní novín však nezabúdajte, že názory autorov článkov sa nemusia zhodovať s názormi redakčnej rady.

František Korečko
starosta obce

Tento informačný
leták bol vydaný
vdaka podpore ...

Predstavujeme Základnú školu

„Čokoľvek sa v škole robí, nech slúži a napomáha budúcemu životu.“ / J. A. Komenský

Pri vstupe do obce Bačkovík sa nedá nevšimnúť si budovu, ktorá stojí hneď na jej začiatku. Je to naša škola.

Nachádza sa v malebnom, zelenom vidieckom prostredí, z jednej strany blízke lesy, polia, z druhej záhrada s lavičkami, vysadenými ovocnými stromami, okrasnými kríkmi a žiakmi vytvorenou školskou skalkou. Z budovy sa denne ozývajú detské hlasy. Krásna okoliť príroda poskytuje okrem iného množstvo príležitostí na pohyb, šport, na výučbu predmetov prírodovedy, vlastivedy a iných.

Školu navštevujú žiaci I. stupňa, ročníky od 1. – 4, ktorí pochádzajú prevažne z našej obce. A keďže deti sú vychovávané vzorom, ktorý získavajú v rodine, a zároveň v škole, je naším cieľom v oblasti edukácie, vytvárať pozitívny prístup k vzdelaniu, k zvyšovaniu vedomostí a zručností u žiakov. Naša málotriedna škola je typom rodinnej základnej školy, kde prevláda vhodná sociálna, pracovná i tvorivá klíma. Na jej vytvorení sa podieľa celý kolektív pedagógov, aj nepedagogických zamestnancov. Spolu so žiakmi sa snažíme nadobudnutého družného ducha školy zachovávať.

V škole majú všetci žiaci prístup ku kvalitnému vzdelaniu, ktoré je garantované odbornosťou a skúsenosťou pedagogického zboru. Podporujeme špecifické záujmy, schopnosti a nadanie žiakov. Vytvárame vzťah k základným ľudským hodnotám, ako je úcta a dôvera, sloboda a zodpovednosť, spolupráca a kooperácia, komunikácia a tolerancia. To všetko sa deje pri používaní tých najvhodnejších metód a foriem vyučovania.

Ďalším dôležitým cieľom vo sfére výchovy, je podporovať a pestovať vzťah k okoliu a regiónu. Rozvíjať a formovať vzťah i hrdosť na tradície v regióne, vlastné korene, naďalej aktívne zasahovať do kultúrneho a spoločenského diania v obci. Vedeť žiakov k aktívnej ochrane životného prostredia zapájaním sa do separovaného zberu a do zberu druhotných surovín.

Neodmysliteľnou súčasťou tohto procesu je spolupráca

ca školy a rodiny. Prispieva k zvyšovaniu efektívnosti edukačného procesu. Pedagogickí zamestnanci sú pravidelne v kontakte s rodičmi žiakov, odovzdávajú si vzájomné postrehy a skúsenosti, aby spoločným úsilím pomohli žiakom v problémoch vo vzdelávaní a výchove. Žiaci sa učia nebať problémov, ale brať ich ako výzvu.

Tak, ako väčšina vidieckych škôl, aj tá naša bola založená viac ako pred sto rokmi. Svedčia o tom zachované archívne písomné dokumenty: triedne knihy, triedne výkazy dochádzky a prospěchu, až z r.1918. (viď foto). Spolu so žiakmi sme mali možnosť sa oboznámiť s ich obsahom, s tým, ako sa v tej dobe viedli záznamy o školskej výučbe a o žiakoch. Čas však napreduje, doba sa vyvíja. Odvtedy škola prešla viacerými rekonštrukciami. Naposledy pred dvoma rokmi. Priestory školy sa rozšírili o nové učebne, čím sa čiastočne odstránila dvojzmennosť a vytvorili sa dôstojnejšie podmienky na výučbu pre žiakov aj pedagógov.

Škola je vybavená moderným školským nábytkom, technickými a didaktickými vyučovacími pomôckami. Žiaci sa v škole vzdelávajú prostredníctvom interaktívnych tabúľ, počítačov a iných prostriedkov. Naším cieľom je venovať sa rozvíjaniu počítačovej a finančnej gramotnosti a výučbe anglického jazyka. (viď foto prvá strana)

Výučba je zabezpečená v dvojzmennej prevádzke, o ktorú sa stará vysokoškolsky vzdelaný pedagogický zbor: riaditeľka Mgr. Jana Rubická, (hlava školy), učiteľky Mgr. Lenka Libová, Mgr. Marcela Rohalová, Mgr. Lenka Števicová, Mgr. Zuzana Dorová, ktoré spolu vzdelávajú, vychovávajú našich žiakov. Asistentka Mgr. Erika Tóthová pomáha hlavne našim prváčikom pri ich vzdelávaní. Pani farárka Mgr. Monika Beňová obohacuje duchovno a vieru žiakov tejto školy. O čistotu a hygienické návyky sa stará už dlhoročná a našimi žiakmi obľúbená pracovníčka, Iveta Bugošová.

So vzdelávaním úzko súvisí aj záujmová činnosť, ktorá vytvára predpoklady pre ďalší rozvoj osobnosti žiakov. Po vyučovaní majú žiaci možnosť (nie v čase pandémie) ďalšieho vzdelávania, a to v rôznych záujmových útvaroch. Cieľom pedagógov

je udržiavať už dosiahnutú úroveň daných záujmových útvarov a reagovať tak na potreby žiakov.

V našej škole sú aj žiaci nadaní, obzvlášť na výtvarnú výchovu, radi a krásne kreslia, maľujú. Medzi naše mladé výtvarné talenty, ktoré rozvíjajú svoje schopnosti pod vedením učiteľky Rohalovej a Števicovej patria:

v ktorom počuli jeho zvuky. Deti to zvládli na výbornú.

Pre obec Bačkovík je naša škola (nie v čase pandémie) zdrojom kultúry. Prispievame rôznymi akciami (karneval, MDD, Mikuláš,...) a svojimi pestrými školskými akadémiami, ktoré sú tematicky zamerané. Žiaci recitujú, tancujú, hrajú scénky, spievajú. Naučia sa

Sebastián Joška, Viktória Dzurová, Gabriela Gáborová, Barbora Gáborová.

Naši terajší aj bývalí žiaci majú mimoriadne radi turistické potulky „Po cestách – necestách“ s pani učiteľkou Libovou. Neraz si obuli turistické topánky, mamky im nabalili ruksaky a hybaj zdolávať naše vrchy a kopce. Zdolali najvyšší vrch Slanských vrchov, Šimonku a druhý najvyšší vrch, Makovicu. Boli si pozrieť lesný megafón alebo hlas lesa,

tým vystupovať na verejnosti, komunikovať s publikom, pohybovať sa po javisku, pracovať s trémou. To je naša škola, ktorú máme radi - ako žiaci, tak aj „dospeláci“! ■

Lenka Števicová, Jana Rubická, Lenka Libová
Autorky učia v ZŠ Bačkovík.

Krátke správy

■ **Dotazník ku Komunitnému plánu sociálnych služieb v obci Bačkovík na roky 2022-30.** Obec rozdala do domácností dotazník, ktorý obci pomôže aktualizovať Komunitný plán sociálnych služieb. Môžete ho vyplniť a odovzdať na Obecnom úrade do 31. 3. 2022. Dotazník je možné vyplniť aj elektronicky na web sídla www.backovik.sk.

■ **Poplatok za vývoz komunálneho odpadu závisí od miery triedenia.** Vývoz triedeného odpadu domácnosť nič nestojí. V roku 2022 sa sadzby poplatku za vývoz odpadu nezmenili. Podľa miery triedenia, domácnosť dosiahne (okrem základnej sadzby €20,-) na zvýhodnené sadzby €15,- a €10,-. Čím väčšie množstvo odpadu domácnosť presunie z nevytriedeného odpa-

du do triedených zložiek, tým výhodnejšiu sadzbu získava.

■ **Obec Boliarov pripravuje výstavbu úpravovne vody.** Úprava zníži množstvo Arzénu na bezpečnú hodnotu. Úpravovňa bude stáť v areáli vodojemu Boliarov. Náklady na výstavbu sú € 98.913,-. Boliarov požiadal o dotáciu, ktorá zníži náklady na spoluúčasť obce na € 36.938,-. Obec ukončila Verejné obstarávanie dodávateľa. Predpokladaný termín odovzdania úpravovne do užívania je december 2022.

Miestna poriadková služba opäť v obci

Vďaka podpore Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja budú štyria zamestnanci do konca apríla 2023 pomáhať s dohľadom nad obcou a odpadom.

Zverejňujeme hlavné úlohy, za ktoré Miestna poriadková služba zodpovedá.

Oblasť - Ochrana verejného poriadku.

Hliadka dohliada na dodržiavanie nočného kludu od 22.00 hod. do 6.00 hod., predchádza vzniku konfliktu v občianskom spolunažívaní, upozorňuje majiteľov psov na ich voľný pohyb, v prípade opakujúceho sa voľného pohybu oznamuje skutočnosť obci.

Oblasť - Ochrana súkromného a verejného majetku.

Hliadka predchádza poškodeniu verejného a súkromného majetku, monitoruje ochranu rodinných domov a záhrad, dohliada nad znečis-

ťovaním verejných priestranstiev a vandalizmom.

Oblasť - Ochrana detí a mládeže pred negatívnymi javmi.

Hliadka kontroluje pohyb maloletých detí v obci v neskorých večerných hodinách (po 22.00 hod.) bez prítomnosti rodičov, kontroluje miesta stretávania sa detí a mládeže, kontroluje školopovinné deti zdržujúce sa v obci počas vyučovania, zisťuje príčiny ich neúčasti na vyučovaní.

Oblasť - ochrany životného prostredia.

Hliadka upozorňuje občanov na správne zaobchádzanie s komunálnym odpadom a prijíma opatrenia na zamedzovanie sypania odpadu mimo odpadových nádob, do roklín, k rieke, do lesa, monitoruje miesta vzniku skládok

odpadu, upozorňuje na zákaz pálenia odpadu na verejných priestranstvách, v kotloch a pieckach, upozorňuje na zákaz vypalovania trávy, lesných a lúčnych porastov a v prípade porušenia zákazu, oznamuje dané skutočnosti obci.

Oblasť - Ochrana bezpečnosti cestnej premávky.

Hliadka dohliada nad bezpečnosťou detí počas ich odchodu do školy a zo školy (upozornovanie na dodržiavanie pravidiel cestnej premávky), monitoruje a okamžite nahlasuje Polícii prípady jazd vodičov motorových a nemotorových (cyklisti) účastníkov cestnej premávky pod vplyvom alkoholu alebo osobami bez vodičského oprávnenia a osobami, ktorým bolo vodičské oprávnenie odobraté políciou. ■

(kancelária OcÚ)

Obyvatelia sú oprávnení vyžadovať od spoluobčanov dodržiavanie zákonov a nariadení.

Majte v mobile
**Miestna
Poriadková
Služba**

**0910 434 910
0948 734 884**

„Cítíme sa v Bačkovíku dobre...“

... pokračovanie článku zo strany 1.

si budovať imunitu v kolektíve. Rodičia by zároveň získali priestor, kde sa môžu spolu porozprávať a trochu zabudnúť na stereotyp.

Bola by som rada, ak by sme mali v obci telocvičňu - miesto, kde sa dá za každého počasia zahrať si bedminton, futbal, florbal či volejbal alebo absolvovať nejaké spoločné cvičenie. Telocvičňa by mohla byť miestom, kde by sa utužovali vzťahy v dedine. (Určite lepšie miesto ako krčma)

Prečo sa mi v Bačkovíku páči?

Je tu pre mňa v porovnaní s mestom obrovský pokoj a ticho. Vyhovuje mi, že je Bačkovík malou dedinkou. Cítim sa tu voľne, príjemne

a bezpečne. Sú tu krásne a pokojné miesta, kde sa dá ísť na prechádzku. Lesy sú plné húb, zajacov a jeleňov, polia v lete zaliatie slnečnicami. Som rada, že tu budeme môcť naše dieťa viesť k láske k prírode a lesné zvieratká nebude poznávať len v ZOO.

To, že sa tu cítim príjemne, majú určite na svedomí aj susedia a ostatní obyvatelia dediny, ktorých tu zatiaľ poznáme. Všetci sú k nám milí, vždy sa pozdravia a prihovoria sa. Susedia neváhajú pomôcť, keď to potrebujeme, často prekvapia a potešia koláčom či domácimi vajčkami.

Keď sme sem s manželom prišli bývať, veľmi sme sa potešili, že starosta je mladý človek, ktorý nielen sedí

v kancelárii a celé dni podpisuje papiere, ale reálne sa aj zaujíma o dobro občanov. Svedčia o tom brigády na zveladenie obce, ale aj to, že sa postupne odstraňujú čierne skládky, aj keď je to veľmi nákladné. Keby sme však boli všetci disciplinovaní a naučili sa dávať odpad tam, kam patrí, mohla by mať obec peniaze aj na iné veci. Teší ma, že počas tohto roka bude v Bačkovíku zavedená optika pre rýchlejší a spoľahlivejší internet, čo je pre nás mladých ľudí, pracujúcich veľa online, veľmi dôležité. ■

Kika Pločicová
autorka s manželom a niekoľko mesačným bábätkom bývajú v novostavbe

Vyjadrenia obyvateľov k výberovému konaniu poriadkovej služby na Facebook stránke obce

(**Maria Janosova**) Trebalo zamesnať ľudí stredného veku zly vyber pracovníkou (Maruška Jošková) To nie bolo vyberove konanie ale fraška

(**Zayn Junior Gomez**) ... to ze sme boli na stretnuti bola iba zariadenie on mal uz vibratich len nechcel sa tomu tak postavit tak to urobil stakim zmyslom ako to spravil

(**Milan Vidlicka**) Chcel bisom sa len spitat ze preco vsetko len horni romovia mi tu dole co bivame prenas obec nigdi nic nespravila sami podvodnik ...

(**Lenocka Lenka Figurova**) Keď sa dali tak láskavo budú chodiť aj tuná dole po dety do školy NATO berú peniaze nie len v osade pozberajú dety ale aj dole sú dety AS pri bráne prídu po ich aj donesú ich. Nie ako minulý rok že pri obchode nie NATO sú abichodili AS k domu

(**Nikola Slepčikova**) Chceme sa spitať chceme hento tamto a pan starosta sa neviadruje veď už dobre šak každý mal šancu tak čo riešite mudrlanti a na vyberovom konani sme reči nemali (Zdroj: Facebook stránka - Bačkovík pre všetkých) ■

Vyjadrenie starostu k výberovému konaniu

Obec pred výberovým konaním zverejnila kritéria, podľa ktorých sa záujemcovia mali na výberové konanie možnosť pripraviť. Medzi kritériami okrem iného boli: Prehľad o skládkach odpadu v katastrálnom území obce, záujemca a jeho domácnosť nie je dlžníkom na zákonných a zmluvných poplatkoch obce (výhoda), trvalý pobyt v mieste pracovného pôsobenia (výhoda), zapájanie sa do dobrovoľníckej činnosti obecných brigád (výhoda), očkovanie proti Covid-19 (výhoda). Obec zároveň pred výberovým konaním zverejnila mená členov komisie a bodové hodnotenie výberového konania. ■

Rómske osady a legálna výstavba

Slovensko je vo svete známe okrem hokeja a bryndzových halušiek aj fenoménom početných rómskych osád.

Atlas rómskych komunít z roku 2019 eviduje 1102 rómskych koncentrácií, zväčša umiestnených na okraji obce či oddeľne. Najvyššie zastúpenie rómskych osád má Košický kraj.

Odpoveď, prečo je to tak, treba hľadať v historicko-politických udalostiach posledných troch storočí. Dnes mnohí bez poznania historických faktov vyhlásia, že rómske osady sú nelegálne. Tieto osídlenia však nevznikli nelegálne. Rómske rodiny si nestavali obydlia tam, kde sami chceli. Išlo o rozhodnutia miestnych úradov na základe štátnych zákonov (napr. Zákon č. 117/1927 o potulných cigánoch, vyhláška z r. 1941- umiestnenie Rómov 2 km za obcou).

Súčasnú osady vznikli v období medzi rokom 1758 až rokom 1945 na pozemkoch, ktoré boli nevyhovujúce pre poľnohospodárstvo, zväčša išlo o výmole, rokliny, ladom ležiace pozemky. V povojnovom období bola väčšina týchto pozemkov znárodnená, individuálna výstavba v rómskych osadách bola na týchto pozemkoch regulovaná národnými výbormi. Problém nastal po roku 1989. Reštitúcie okrem riešenia krívd, odkryli aj chaos v pozemkových knihách a vznik pozemkových spoločenstiev, ktorým boli predtým prisúdené družstevné pozemky. Keďže 50 rokov komunizmu sa novonadobudnutý vzťah k pozemkom nezavkladoval predpísaným spôsobom na katastri, rómske osídlenia odrazu nadobudli status nelegálnosti. (Podobný problém so záhradkáorskými oblasťami štát vyriešil Zákonom č. 64/1997 Z.z.) Na rieše-

nie „Rómskych osád“ sa však politická vôľa za posledných 30 rokov nenašla.

Ťažobu minulosti nesie dnešná generácia a dotýka sa všetkých. Rómovia nemôžu na území rómskych osád legálne stavať domy, samosprávy nemôžu na nevysporiadaných pozemkoch realizovať investičné projekty, väčšinové obyvateľstvo je frustrované z dôsledkov, ktoré prináša život v prehustených getách.

Niektoré obce sa postavili k problému čelom v snahe nenechať problém generácii detí. Rozhodli sa začať novú éru spolupráce s Rómami umožnením majetkovo-právneho vysporiadania a legálnej výstavby domov. Jedným z právnych nástrojov je program jednoduchých pozemkových úprav, ktorý financuje Ministerstvo vnútra SR. Okrem vysporiadania pozemkov pod už existujúcimi obydliami, má samospráva v územnom pláne

stanovovať ďalší stavebný rozvoj, ktorý odzrkadľuje populačnú krivku obce.

Nezisková organizácia Projekt DOM.ov ponúka obciam s prítomnosťou rómskej komunity možnosť zapojiť sa do programu svojpomocnej výstavby rodinných domov. Viaceré obce (v okolí napr. Kecerovce, Vtáčkovce, Rankovce, Bačkov, Veľká Ida a Bôrka) sú aktuálne zapojené v projekte Inkluzívne susedstvá. Jeho zámerom je vybudovať v obciach fungujúce ulice a motivovať obyvateľov v oblasti zamestnanosti a vzdelávania. Naďalej fandíme obci Bačkovík, aby zo svojho pôvodného zámeru efektívne rozvíjať individuálnu výstavbu neustúpila a pomáhala rómskym občanom. ■

Františka Ondrašiková
Autorka pracuje v neziskovej organizácii Projekt DOM.ov.

Hodnota vzdelania

■ **Rómska asistentka Materskej školy Bačkovík opisuje svoju skúsenosť prelínania dvoch svetov.**

Dlho som rozmýšľala nad svojou budúcnosťou, pochádzam z rómskej rodiny. Odmalička mi rodičia vstpeovali iné hodnoty, ako u Rómov zvyčajne býva. Viedli ma k vzdelávaniu, veľmi im záležalo, aby som mala vyššie vzdelanie, aké mali oni. Skončila som základnú školu a prihlásila sa na Súkromnú pedagogickú a sociálnu akadémiu v Košiciach. Školu s maturitou som úspešne ukončila v odbore učiteľstvo a vychovávateľstvo pre materské školy. Dnes pracujem ako pedagogická asistentka. Som rada, že ma rodičia viedli k vzdelaniu. Práca mi umožňuje mať stály príjem.

V práci som zistila, že rómske deti sú veľmi šikovné. Z praxe viem, že učiteľka a riaditeľka robia všetko preto, aby ich čo najlepšie vzdelávali. Svoju snahu a úsilie vkladajú do toho, aby z nich raz niečo bolo.

Pracovať s rómskymi deťmi je ťažké, lebo pri nástupe do škôlky neovládajú slovenský jazyk. Snažíme sa ich učiť základné návyky, aké doposiaľ neovládali. Väčšina Rómov nevidí súvislosť medzi vzdelaním a budúcou kvalitou života. Vzdelanie je pritom štartérom pre možnosť nájsť si prácu a pomaly uskutočňovať svoje sny.

V 21. storočí je normálne, že Rómovia môžu byť politikmi, lekármi, učiteľmi. Preto nerozumiem, prečo sa neusilovať vyslobodiť z prostredia, ktoré človeka ťahá dole, spoznávať svet, život, aký môže žiť každý človek. Nečakať a prizerať sa, ako všetko príde ľahko a zadarmo, ale vstať, pracovať na svojom rozvoji a žiť kvalitnejšie.

Je veľmi dôležité odovzdávať deťom správne návyky, povzbudzovať ich k dosiahnutiu vzdelania, podporovať ich v snahe vyslobodiť sa zo sociálne znevýhodneného prostredia. Chceme motivovať Rómov a pozývať ich k aktívnej zmene ich životov. ■

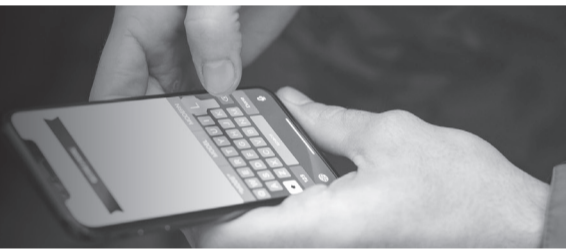
Laura Gáborová
autorka žije v Rómskej osade Bačkovík

ZAREGISTRUJTE SVOJE MOBILNÉ TELEFÓNNE ČÍSLO

a dostávajúte bezplatné informácie obecného úradu

Pošlite SMS správu v tvare:

INFO ANO MENO PRIEZVISKO na tel. číslo 0904 848 904.

Ako vytvárať lokality pre ďalšiu výstavbu

Každý developer si na úvod položí otázku, či je vytvoriť stavbu v danej lokalite možné, zložité a aké má zámer prekážky.

Vo Vyšnej Kamenici som vytvoril 14 stavebných pozemkov. Od zakúpenia pozemku po začatie stavby prvého domu ubehlo 15 mesiacov. Bol to na slovenské pomery rýchly proces. Nie všade je to možné tak rýchlo. Všetko sa ale dá, ak sa skutočne chce.

Bolo pre mňa dôležité, aby každý z majiteľov, od ktorých som parcely kupoval, za ne dostal rozumnú cenu (v čase predaja to bola orná pôda). Tomu predchádzal dôkladný prepočet investičných nákladov. S týmto vedomím sme do toho s otcom (bol môj investor) vstupovali.

Nie každú lokalitu je možné v krátkom čase premeniť na stavebnú. Počet vlastníkov, majetkovo-právne vysporiadania, zmeny tvarov pozemkov a územný plán - to všetko sú premenné, ktoré ovplyvňujú, či

a kedy sa z poľa stane lokalita výstavby domov. Rozhodne je dôležité, aby vlastníci, ktorých pozemky sa za desaťročia premenili z pestovateľských na zatravnené, zhodnotili ich súčasnú užitočnosť a možnosti ďalšieho využitia.

Príprava pozemkov pre ich stavebné využitie zvyšuje ich hodnotu a pripravuje na časy, ktoré môžu byť užitočným zdrojom peňazí, ktoré môže vlastník použiť napríklad na obnovu existujúceho domu.

Vytvoriť lokalitu znamená mať pozemok v územnom pláne výstavby, dohodnúť sa s vlastníkami susedných pozemkov na potrebnej zmene tvarov pozemkov a ich rozdelení na menšie stavebné parcely, vyčleniť pozemky na výstavbu prístupových komunikácií podľa súčasných technických noriem. Okrem cesty je k pozemkom nevyhnutné priviesť inžinierske siete - v prvom rade elektrinu, v ideálnom prípade kanalizáciu a vodovod.

Premena územia na stavebnú lokalitu si vyžaduje dobré financovanie. Dá sa to, i keď mám iba pozemok a som bez zvyšných peňazí? Myslím, že

Vlastníci pozemkov v lokalite Záhumnie spolu jedajú o zmene tvarov parciel umožňujúci ich použitie k výstavbe domov. Obec je v prípade dohody ochotná zmeniť územný plán umožňujúci výstavbu domov.

áno. Je potrebné zvoliť developera, ktorý vytvorí projekt výhodný pre všetky strany (súčasný vlastník - investor - budúci vlastník). Ako príklad uvádzam, že ak zo svojho pozemku rozlohy 6000 m² dám 800 m² na cestu, 1600 m² investorovi na zhodnotenie lokality, vo výsledku mi ostane 3600 m² s príjazdovou komunikáciou a inžinierskymi sieťami.

Hodnota 6000 m² vhodná k pestovateľskej výrobe je porovnávaná s hodnotou 3600 m² vhodných k výstavbe 3 - 4 domov. To samozrejme znamená že vlastník nových 3 - 4 stavebných pozemkov na nich musí ihneď stavať. Pozemky môžu byť zálohou do budúcnosti. Samozrejme, vlastník fiktívnych 6000 m² ich môže ako celok predať. Ale pamätajte. Je to len "pole".

Dnes vytváram lokalitu individuálnej domovej výstavby v Nižnej Kamenici. Čo myslíte? Kedy v nej bude bývať prvá rodina? Verím, že na Vianoce 2022. ■

Daniel Goduš,
autor je rodák z obce Bačkovík

Peniaze v podobe komunálneho odpadu

Zaobchádzanie s odpadom je podobné hospodáreniu. Obec začiatkom roka 2022 vykonala interný audit hospodárenia s komunálnym odpadom. Prinášame Vám hlavné zistenia inšpirujúce k premýšľaniu, ako lepšie hospodáriť s domácim odpadom.

Je dobré vedieť ...

- € 10.276,- zaplatila obec za odvoz komunálneho **nevytriedeného odpadu**, čo činilo 72,3 % celkových nákladov na odvoz komunálneho odpadu domácností. (Náklady na vývoz vytriedeného odpadu znášali zo zákona obchodné reťazce)
- € 1.416,- činili náklady na vývoz **sezónneho odpadu** jar - jeseň.
- € 1.771,- činili náklady na odstraňovanie **starých skládok** odpadu.
- 60 % domácností v roku 2021 **zmenšilo** množstvo odovzdaného nevytriedeného odpadu v porovnaní s predchádzajúcim rokom.
- 30 % domácností **výrazne zmenšilo** množstvo odovzdaného nevytriedeného odpadu v roku 2021 v porovnaní s predchádzajúcim rokom (o 5 a viac vývozov).
- 19 % domácností **výrazne zväčšilo** množstvo odovzdaného nevytriedeného odpadu v roku 2021 v porovnaní s predchádzajúcim rokom (o 5 a viac vývozov).
- 66 % - na toľko v priemere domácnosť **využila bezplatný vývoz triedeného odpadu**,
- O 2,3 % **narástol** počet domácností, ktoré **začali využívať triedenie** odpadu v porovnaní s predchádzajúcim rokom (mieru triedenia číslo neuvádza).
- 24,7 % - je **úroveň vytriedenia komunálneho odpadu** v roku 2021 (V roku 2020 bola úroveň vytriedenia komunálneho odpadu 12 %.)
- **203 obyvateľov** (39,3 %) má **nedoplatky** za vývoz komunálneho odpadu za rok 2021 (údaj z 21. 1. 2022).
- € 3.419,- je **celková výška dlhu** domácností na poplatkoch za komunálny odpad.
- O € 1.893,- **narástli náklady obce na vývoz** komunálneho odpadu v porovnaní s predchádzajúcim rokom (18,4 %).
- € 1,68- bol **spriemerovaný náklad na vývoz jednej 120 l nádoby** nevytriedeného odpadu.

Úroveň vytriedenia komunálneho odpadu

V roku 2021 v obci výrazne vzrástla miera triedenia komunálneho odpadu (24,7 %) v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi (13 % v roku 2019, 12 % v roku 2020). Nárast miery triedenia zapríčinilo rozhodnutie obce, ktoré v roku 2020 začalo s evidenciou vývozu triedených a netriedených zložiek odpadu domácností a stanoví

lo 3 sadzby za vývoz odpadu v závislosti na miere triedenia odpadu domácností.

Za krajinami Západnej Európy však v miere triedenia stále zaostávame. Pri zaobchádzaní s odpadom sa prístup domácností k odpadu výrazne líši. Preto, ak domácnosť spočíta množstvo odovzdaných KUKA nádob nevytriedeného odpadu a vynásobí ho priemernou cenou za vývoz jednej nádoby, získa obraz o tom, či minuloročný vymerný poplatok za vývoz odpadu zhruba zodpovedá nákladom za vývoz, či domácnosť dopláca na vývoz odpadu iných domácností, alebo bola naopak dotovaná domácnosťami s hospodárnejším zaobchádzaním s odpadom. Súčasné tri sadzby za vývoz odpadu sú

zložky odpadu).

■ **Sezónny vývoz odpadu domácností.** Domácnosti sa v jarnom a jesennom veľkoobjemovom vývoze odpadu snažia zbaviť nepotrebných predmetov minulosti. Stojí za zväznenie premýšľať, čo všetko si do domácností prinášať a k čomu to domácnosť použije.

■ **Likvidácia ekologických záťaž z minulosti.** Domácnosti v Rómskej osade v minulosti nedostali do domácností nádoby na komunálny odpad, vývozca odpadu nezabezpečoval v každom termíne vývozu zber odpadu z danej lokality, čo rokmi vytvorilo ekologickú a finančnú záťaž. Snaha obyvateľov Rómskej osady odstrániť čierne skládky odpadu umožní do 5 rokov odstránenie ekologickej záťaže a v

tajnerov sezónneho zberu odpadu. (Sezónne veľkokapacitné kontajnery sú určené na vývoz nespracovaného biologického odpadu.)

■ **Obec neprevádzkuje zberný dvor.** Zberný dvoj poskytuje obciam možnosť dotriedovať odpad a jeho hospodárnejšie a ekologickejšie spracovanie.

Váhový zber odpadu

Vývozca odpadu v roku 2021 na nádoby nevytriedeného komunálneho odpadu namontoval evidenčné čipy a od októbra 2021 obec eviduje hmotnosť nevytriedeného odpadu domácností. V priebehu prvého polroka 2022 obec vypracuje analýzu váhového zberu odpadu a predstaví návrh sadziieb

napriek výrazným rozdielom v zaobchádzaní s odpadom, sociálnym konsenzom.

Možnosti hospodárenia s odpadom v budúcnosti

Tri štvrtiny nevytriedeného odpadu vytvára dostatočný priestor k hľadaniu možností hospodárnejšieho zaobchádzania s odpadom, a tým znižovania nákladov na vývoz komunálneho odpadu. Na čo je potrebné pamätať:

- **Možnosti triedenia odpadu domácností nie sú dostatočne využité.** Hmotnosť nevytriedeného komunálneho odpadu domácností je vysoká. V nádobách komunálneho odpadu je odpad, ktorý môže domácnosť zhodnotiť alebo s ním naložiť ekologicky bez potreby odovzdať ho spoločnosti zabezpečujúcej odvoz (biologický odpad, popol, šatstvo, triedené

budúcnosti zníženie nákladov na hospodárenie s odpadom.

■ **Opätovná tvorba čiernych skládok.** Pretrvávajúci návyk umiestňovať komunálny odpad do prírody je pre obec rizikom, nakoľko zväčšuje ekologickú a finančnú záťaž obyvateľov obce. Náklady na odstraňovanie nelegálnych skládok odpadu pritom hradia obyvatelia v poplatku za vývoz komunálneho odpadu.

■ **Odpadová chudoba** (Sociálne slabé domácnosti zhromažďujú nepoužiteľný materiál, ktorý nedokážu druhotne využiť, a tak vytvárajú nadmerný odpad.)

■ **Zaobchádzanie s biologickým odpadom.** Do nádob komunálneho odpadu domácností vkladajú biologický odpad vhodný na ďalšie domáce spracovanie (Kompostovanie vytvorí užitočné hnojivo. Popol z vykurovania drevom je hnojivom.)

■ **Nevhodné umiestňovanie stavebného odpadu do kon-**

poplatkov pre rok 2023 lepšie zodpovedajúci zaobchádzaniu s odpadom domácností. Návrh bude predmetom verejnej diskusie. Obec by v budúcnosti rada ponúkla domácnostiam mesačný prehľad hospodárenia so zákonnými a zmluvnými službami formou elektronického výpisu.

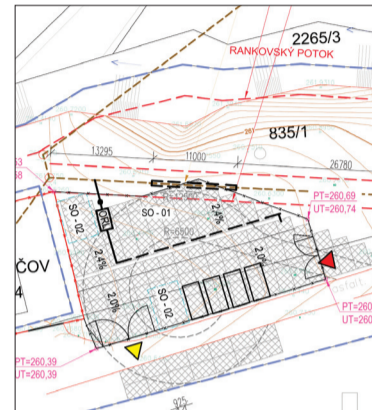
Platobný výmer za vývoz komunálneho odpadu na rok 2022

Obec zverejňuje na webovej stránke www.backovik.sk platobný výmer poplatku domácností. Výška poplatku je vypočítaná na základe všeobecne záväzného nariadenia o poplatku za odpad (VZN 1/2022) a evidencie vývozu odpadu 2021. ■

František Korečko
autor je starostom obce

Krátke správy

■ **Obec sa uchádza o dotáciu na výstavbu zberného dvora a zakúpenie traktora.** Zberný dvor a traktor umožní dotriedovať a lepšie hospodáriť so stavebným, biologickým a nebezpečným odpadom. Taktiež obci umožní predávať odpad, a tak znižovať poplatok za vývoz komunálneho odpadu. Zberný dvor by mal byť situovaný na pozemku pred areálom Čističky odpadových vôd v správe obce Kecerovce.

■ **Papier za papier.** Viete, že za vytriedený papier odovzdaný vývozcomi odpadu, vám obec dá papier späť? Obec takto motivuje domácnosti k vracaniu odpadového papiera do cirkulárneho obehu. Strojný potrebujeme k dýchaniu. Papier dokážeme vyrobiť z už vyrobeného papiera.

■ **Komunálne voľby by sa mali konať 29. októbra 2022.** Prvýkrát budú komunálne voľby spojené s voľbami do krajských zastupiteľstiev. Voľba je jednokolová. Voliť si budeme starostu obce, poslancov obecného zastupiteľstva, krajského župana a krajských zastupiteľov. Za poslancov zastupiteľstva budú zvolení kandidáti, ktorí získajú najviac platných hlasov. Za starostu a župana bude zvolený kandidát, ktorý získa najviac platných hlasov.

Právo voliť má každý plnoletý obyvateľ s trvalým pobytom v mieste bydliska. Občan môže kandidovať do volených funkcií ako nezávislý kandidát alebo nominant politickej strany. Nezávislý kandidát vo voľbách do zastupiteľstva obce s počtom obyvateľov 501 - 1000 musí s kandidačnou listinou doložiť minimálne 100 podpisov voličov podporujúcich kandidatúru daného kandidáta.

Termín volieb potvrdí
Predseda parlamentu SR.

Myslíte to vážne?

Kvalita života v obci súvisí s aktívnym zapájaním sa občanov do starostlivosti o verejný priestor.

Bola som oslovená napísať niečo o urbáriáte a obci. Zapojiť sa. Ukázať, že je nás viac, komu záleží na tejto obci, na ľuďoch, ktorí tu žijú, na okolí, na tom, čo tu riešime. Že to nebude len jeden človek, ale že je nás viac, ktorí na tom máme záujem. Kvôli tým, čo tu boli pred nami. Kvôli tým, čo sme tu dnes a kvôli tým, čo tu budú po nás. Alebo po nás potopa?

Rada si vyjdem s rodinou na prechádzku. Keď je mokro, veľa možností tu nie je. Keď je sucho, tak sa tu dá po okolí pokrútiť. Prejsť známe miesta, aj objaviť nové. Nájst krásne výhľady, zbadať stádo srniek, alebo len tak si na istých miestach zaspomínať. Že tu sme niekedy kosili, tu sme okopávali, tu sme sa ako deti kúpali, tu sme stavali bunker a celé dni sme sa tu hrali. Tie výhľady sú pekné, ale sú aj miesta nad ktorými mi je do plaču. Ako keby tá robota a starostlivosť našich predkov vyšla nazmar. Aj naša, kedysi.

Teraz už len čakáme. Či niekto spraví to alebo to. Či niekto pokosí toto alebo tamto. Či niekto pozbiera odpadky tu alebo tam. Aby toho nebolo dosť, čo mi doma zavadzia, zmesť sa ku Olšave. Veď tam je miesta dosť. Tam je tráva

vyšoká, nebude to ani vidno. Tade ľudia nechodia, tu sa to stratí.

Ale mala som písať o urbáriáte. Mňa pri tom slove napadne menný zoznam našich predkov, na zažltnutom papieri, rukou napísaný,

typickým písmom a ceruzou, ktorú bolo treba sliniť. Mená, čiastky. Títo starí ľudia tomu najlepšie rozumeli, aj urbáriátu aj lesom. Bili sa za to svoje. Vlastnými rukami si to odrobili aj nadobudli. Ako pred nimi neostať v hanbe? Ako neostať v hanbe pred vlastnými deťmi?

Pozerala som si tabuľku ohľadom triedenia a odvozu odpadu za minulý rok. Tak veľa sa z nej dá vyčítať, nie len o odpade. Dá sa to zoradiť do ďalšej tabuľky: nechápaví, ľahostajní, tvrdohlaví...atď. Ale dá sa aj niečo iné.

Môžeme čakať, kto urobí prvý krok, alebo ho urobíme my. Môžeme si ponadávať na sociálnych sieťach. Môžeme mať pocit krivdy. Môžeme poukazovať na rozdiely. Ale môžeme sa aj navzájom pochopiť, môžeme si aj navzájom pomôcť, môžeme sa navzájom počúvať, môžeme si navzájom odovzdať skúsenosti. Môžeme sa usmiať jeden na druhého, prehodiť dobré slovo, pozvať na kávu. Môžeme sa spoločne starať o to, čo máme. Vážiť si to, čo máme. Nebojme sa rozdielov. Nenamýšľajme si, že jeden druhého ohrozujeme. Nová doba, nám dáva nové výzvy! Tak čo Bačkovík? Popasujeme sa s nimi? ■

Anna Zatková
autorka je členkou Výboru Združeného pozemkového spoločenstva Bačkovík

Potrebujeme funkčnú komisiu na ochranu verejného poriadku?

■ **Komisia na ochranu verejného poriadku a životného prostredia prvýkrát prijala sťažnosť od obyvateľa rómskej osady.**

Je to dobré znamenie, pretože poukazuje na skutočnosť, že medzi Rómami sú obyvatelia, ktorým záleží na udržiavaní poriadku v okolí osady a znižovaní nelegálnych skládok odpadu.

Rómski zástupcovia komisie však v záležitosti nedokázali rozhodnúť. Jeden z členov komisie z funkcie odstúpil.

Zastupiteľstvo obce poverilo starostu zvolaním verejného zhromaždenia obyvateľov Rómskej osady. Úlohou zhromaždenia je vybrať nového zástupcu komisie z radov obyvateľov Rómskej osady. O členoch komisie by totiž skôr než poslanci mali rozhodovať obyvatelia obce. O problémoch "gádžov" by mali rozhodovať "gádžovia", o problémoch Rómov by mali rozhodovať Rómovia.

Dobry život v obci súvisí s jasnými pravidlami spolunažívania, vzájomným rešpektom a toleranciou. Funkčná komisia k nim chce pomôcť.

Martin Bajus
predseda Komisie na ochranu verejného poriadku

Tiráž

BAČKOVÍK – Obecný spravodajca. Noviny vydáva Obec Bačkovík nepravidelne. **Adresa:** Obecný úrad Bačkovík, Bačkovík 41, 044 45. **E-mail:** obecne.noviny@backovik.sk . **Redakcia** (Mediálna komisia obce): Mgr. Ivana Pločicová (šéfredaktorka), Mgr. Marta Ovadová (za poslancov obce), Janka Mičková. **Sadzba:** Ora & Labora & Lege, s. r. o., **Tlač:** Copyvair, s.r.o.. Vydávané v náklade 150 ks. Distribuované do schránok domácností v obci Bačkovík. **Názory autorov článkov sa nemusia zlučovať s názormi redakcie, poslancov a vedenia obce.**

Výtvarná tvorba žiakov ZŠ Bačkovík ...

